

σ' αυτό το τεύχος :

- **Η 4η ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ - Ο ΜΕΤΑΞΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΟΧΙ**
(Μια «έξωσχολική» έρμηνεία του ΟΧΙ)
- **ΜΙΑ ΝΕΑ ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ ΑΡΧΙΣΕ**
(οι μαθητές γράφουν για τα προβλήματά τους)
- **ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΜΑΣ ΖΗΤΗΜΑ**

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ

ΔΡΑΧ. 7

8

ΟΚΤΩΒΡΗΣ 1975

ΠΑΡΟΥΣΙΑ

Μηνιαία έκδοση του συλλόγου
"Ένωση Φοιτητών - Σπουδαστών Ν. Σερρών»

Διευθύνεται από συντακτική
έπιτροπή

ΟΚΤΩΒΡΗΣ 1975

ΕΤΟΣ Α. ΤΕΥΧΟΣ 8

τιμή τεύχους δρχ. 7

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο
εκδότης

ΣΤΕΛΙΟΣ ΜΠΟΥΦΙΔΗΣ

Ραβινέ 1 Σέρρες

Τυπογραφείον

ΑΦΟΙ ΑΛΤΙΝΤΖΗ

Βασ. Σοφίας 38 τηλ. 221.529

Θεσσαλονίκη

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Τράπεζες - οργανισμοί

Δ. Ύπηρεσίες δρχ. 300

Ίδιωτες » 150

Φοιτητές-Σπουδαστές »

Μαθητές 75

Μέλη του Συλλόγου » 50

Τις συναρτήσεις σας ή τα γραμματά σας μπορείτε να τις στείλετε:
Περιοδικό «Παρουσία»-Ένωση
Φοιτητών - Σπουδαστών Ν. Σερρών

Φρ. Ρούσβελτ 1 - Σέρρες

Τὰ ένυπόγραφα άρθρα δέν σημαίνει ότι απαραίτητα εκφράζουν και τις απόψεις τής συντακτικής έπιτροπής τής «Παρουσίας».

Χειρόγραφα που στέλλονται είτε δημοσιευθούν, είτε όχι δέν επιστρέφονται.

Εμβάσματα-έπιταγές:

«Ένωση Φοιτ.-Σπουδαστών Ν. Σερρών»
Εθνική Τράπεζα Ελλάδος
Υποκατάστημα Σερρών
αριθμός λογαριασμού 470040-6

ΑΠΟ
ΜΗΝΑ 3 4
ΣΕ ΜΗΝΑ

Νέα διοίκηση στο σύλλογό μας, νέα συντακτική έπιτροπή στην «Παρουσία» και, όπως αναφέρθηκε στο προηγούμενο διπλό τεύχος, άναπροσαρμογή σε στόχους και μέσα του περιοδικού. Άλλαγή που ίσως δέν φαίνεται καλά στο τεύχος αυτό, θά φανή περισσότερο στο άλλο, με σκοπό βασικά αυτόν που τέθηκε στη Γ. Συνέλευση του συλλόγου: "Όσο τó δυνατό μεγαλύτερη μαζικοποίηση τής Ένωσης. Πρόβλημα που άπασχόλησε ειδική έπιτροπή του συλλόγου τόν μεταφέρει τις απόψεις της στο τεύχος αυτό.

Στην προσπάθειά της ν' άγκυλιάσει τó μαθητόκοσμο ή ΠΑΡΟΥΣΙΑ θά προσφέρει δύο σελίδες σε μαθητές για να θέλουν κάθε τί που τους άφορξ. Στο τεύχος αυτό, με άφορμή τήν νέα σχολική χρονιά που άρχισε, ένας μαθητής γράφει γενικά για τὰ προβλήματα τής Μ. Παιδείας.

Με άφορμή επίσης τήν επέτειο τής 28ης Οκτωβρίου ένας συνάδελφος άσχολείται με τόν Μεταξά, τήν 4η Αυγούστου και τó «ΟΧΙ», ενώ άλλος συνάδελφος βοηθά να μη χάσουμε τήν έπαφή με τὰ άγροτικά προβλήματα του νομού διατυπώνοντας «σκέψεις για τó άγροτικό μας ζήτημα».

ή σύνταξη

Η ΜΑΖΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΠΩΣ ΘΑ ΕΠΙΤΕΥΘΗ

(Συμπεράσματα - Προτάσεις αρμόδιας Έπιτροπής)

Στή συγκέντρωση τῶν μελῶν τοῦ συλλόγου μας στίς 24 Αὐγούστου τέθηκε καί συζητήθηκε τὸ θέμα τῆς μαζικοποίησης καὶ ἐνεργοποίησης του. Στὴ συνέχεια ἐκλέχθηκε μιὰ ὁμοῦ ἐπιτροπὴ ἀποτελούμενη ἀπὸ τοὺς συναδέλφους Μπουφίδη, Δημάκη, Κιορπὲ Ματάκο καὶ Καφταντζή) γιὰ νὰ μελετήσῃ τὸ πρόβλημα καὶ νὰ ὑποβάλλῃ τίς προτάσεις τῆς στὴ Γ. Συνέλευση πού ἔγινε τὴν ἐπόμενη. Κυριακῇ. Πιστεύοντας πὼς ἡ δουλειὰ τῆς ἐπιτροπῆς παρουσιάζει γενικώτερο ἐνδιαφέρον τόσο γιὰ τὰ μέλη τοῦ συλλόγου ὅσο καὶ γιὰ τοὺς ὑπεύθυνους τῶν ἄλλων τοπικῶν συλλόγων τῆ δημοσιεύομε σὲ δύο συνέχειες σ' αὐτὸ καὶ στὸ ἐπόμενο τεῦχος τῆς ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ.

Τὸ νέο Δ.Σ. ἐφαρμόζοντας τίς προτάσεις τῆς ἐπιτροπῆς δημιούργησε ἐπιτροπὲς Ἀθήνας, Πάτρας, Ἰωαννίνων, Ἰταλίας (μὲ ὑπεύθυνους τοὺς Χαλκιά, Λαζαρίδη, Γκαβρανόζη καὶ Παπαναστασόπουλο ἀντίστοιχα), ἐπιτροπὴ μελέτης μαθητικῶν προβλημάτων (ὑπεύθυνοι: Μπουφίδης - Δημάκης), ἐπιτροπὴ ἐκπολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων (ὑπεύθυνοι: Σαμαρτζίδης, Γαβριηλίδου, Ματάκος) καὶ γιὰ τὸ περιοδικό: συντακτικὴ ἐπιτροπὴ (Μπουφίδης-Μπόλαρη - Δημάκης), διαχείριση (Σαμαρτζίδης-Ἀμπαλάκης), ἀποστολὴ (Ματάκος-Γαβριηλίδου). Ὅσοι συνάδελφοι ἐνδιαφέρονται νὰ πλασιώσουν τίς παραπάνω ἐπιτροπὲς μοποῦν ν' ἀπευθύνονται στοὺς ὑπεύθυνους.

Προτοῦ ἐξετάσουμε τὸν χῶρο στὸν ὁποῖο κινεῖται ὁ σύλλογός μας καὶ τίς δραστηριότητες πού μοπορεῖ νὰ ἀναλάβει σ' αὐτὸ τὸν χῶρο, θὰ δώσουμε σύντομα μιὰ εἰκόνα τῆς κατάστασης στὴν ἐπαρχία, καὶ πάνω σ' αὐτὴ τὴ βάση θὰ ἐξετάσουμε τὸν ρόλο τοῦ τοπικοῦ συλλόγου στὴν Ἑλλάδα γενικὰ. Τὸ ἐπίπεδο πόλης τοῦ Λαοῦ καὶ τῆς νεολαίας εἶναι στὴν ἐπαρχία πολὺ χαμηλὸ ἀκόμα. Ὁ προβληματισμός καὶ ὁ ἀντίκτυπος τῶν λαϊκῶν ἀγώνων στὴν Ἀθῆνα καὶ στὴν Θεσ/νίκη δύσκολα καὶ ἀργὰ φτάνει στίς ἐπαρχιακὲς πόλεις καὶ τὰ χωριά. Ἡ ἀντίθεση πόλης καὶ χωριοῦ βάζει τεράστια προβλήματα γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ κινήματος στὴν ἐπαρχία. Ἡ τρομοκρατία, ὁ ἀντικομμουνισμός, ἡ ἔλλειψη πολιτιστικῆς κίνησης καὶ ὁ χαμηλὸς βαθμὸς ὀργάνωση τῶν προοδευτικῶν δυνάμεων εἶναι αὐτὰ πού συνθέτουν τὴν εἰκόνα τῆς ἐπαρχίας σήμερα. Ἡ ἐπαρχιώτικη νεολαία δὲν παίρνει προοδευτικὸ ἐρεθίσματα γιὰ νὰ σκεφετῆ καὶ νὰ συνειδητοποιήσῃ τὰ προβλήματα καὶ τὸν τρόπο προώθησῆς τους.

Ἐνα μέρος τῆς, τὸ πιὸ προνομιούχο, ὅταν κατεβαίνει γιὰ σπουδές, στὴν συντριπτικὴ του πλειοψηφία ἀντιμετωπίζει μεγάλα οἰκονομικὰ προβλήματα, θέμα

προσαρμογῆς στὸν ἔντονο ρυθμὸ ζωῆς τῶν μεγαλουπόλεων καὶ προβλήματα ἐπαφῆς μὲ τὸ προωθημένο κίνημα. Μετὰ ἀπ' αὐτὰ μποροῦμε νὰ συνοψίσουμε τὸ ρόλο τοῦ τοπικοῦ συλλόγου στὰ σημεῖα:

1) Ὁ Τ.Σ. συσπειρώνει τὶς πλατεῖες μάζες τῶν ἀδιαμόρφωτων ἐπαρχιωτῶν σπουδαστῶν καὶ τὶς κινητοποιεῖ στὸν ἀγῶνα διεκδίκησης καλύψεων συνθηκῶν ζωῆς

2) Ὁ Τ.Σ. λειτουργεῖ σὰν πολιτιστικὸ κανάλι ἀπὸ τὶς Πανεπιστημιοπόλεις στὴν ἐπαρχία, μεταφέρει τὰ ἐρεθίσματα, ὀργανώνει ἐκδηλώσεις καὶ κινητοποιήσεις ποὺ θὰ συμβάλλουν στὸ ἀνάβασμα τῆς πολιτιστικῆς ζωῆς καὶ στὴν ἐντόπιση, προβολή, ἀποκάλυψη τῶν αἰτίων καὶ προώθηση ντόπιων προβλημάτων

3) Μέσα ἀπ' τὶς διαδικασίες δράσης τοῦ συλλόγου, μὲ τὴν πάλη γιὰ τὰ ἕμμεσα αἰτήματα, γιὰ τὰ μεγάλα προβλήματα τῆς ἐπαρχίας καὶ ὅλης τῆς Ἑλλάδας οἱ ἐπαρχιωτὲς σπουδαστὲς καταχοῦν μιὰ ἀνώτερη συνειδητότητα, ἐντάσσονται πιά συνειδητὰ στὸ φοιτητικὸ κίνημα, βλέποντας μέσα ἀπ' τὴν πάλη πῶς τὰ εἰδικώτερα δικὰ τους προβλήματα εἶναι ἐνταχθέντα στὰ γενικώτερα, στοὺς γενικοὺς δημοκρατικοὺς στόχους ὅλου τοῦ λαϊκοῦ κινήματος. Ἐρχόμεστε στὸ δικό μας σύλλογο ποὺ κινεῖται σ' ἓνα γῶρο μὲ ὅλα τὰ βασικὰ γνωρίσματα ποὺ σὲ γενικὲς γραμμὲς θίγεται παραπάνω. Γιὰ νὰ μπορέσει ὁ σύλλογος νὰ δώσει κάτι οὐσιαστικὸ στὸν τόπο πρέπει νὰ κινηθῆ σωστὰ πάνω στὶς δραστηριότητες ποὺ μπλάνουν, μὲ βάση τὸν ρόλο τοῦ τοπικοῦ συλλόγου. Πρὶν ἡμῶς φτάσῃ σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο, μπαίνει τὸ πρόβλημα τῆς μαζικοποίησης-ἐνεργοποίησης τοῦ συλλόγου. Ὅσο σωστότεροι εἶναι οἱ στόχοι τόσο περισσότερο θὰ μαζικοποιεῖται ὁ σύλλογος καὶ αὐτὸ μὲ τὴ σειρά του θὰ δίνει καλύτερη προοπτικὴ γιὰ ἓνα πλεῖ ἀναλυτικὸ προσδιορισμὸ στόχων. Ὑπάρχει δηλαδὴ ἓνα διαλεκτικὸ δέσιμο τῶν στόχων μὲ τὰ μέσα ποὺ χρησιμοποιοῦνται.

Πάνω στὸ γενικὸ πλᾶνο τῆς δραστηριότητος τοῦ τοπικοῦ συλλόγου θὰ προσπαθήσουμε νὰ εἰδικεύσουμε αὐτὲς τὶς δραστηριότητες, ἔτσι ὥστε νὰ πιαστοῦμε μὲ κάτι συγκεκριμένο, νὰ βάλουμε τοὺς στόχους ἕμμεσα στὴν πορεία τῆς δράσης τοῦ συλλόγου μας.

Σὰν βασικοὺς τομεῖς δραστηριότητος ξεχωρίζουμε 1) Φοιτητικὰ θέματα 2) μαθητικὰ - σπουδαστικὰ 3) γενικὰ κοινωνικὰ πολιτικὰ πολιτιστικὰ θέματα.

1) Τὰ φοιτητικὰ θέματα θὰ μποροῦσαν νὰ χωριστοῦν σὲ δυὸ κατηγορίες.

α) Θέματα ποὺ ἔχουν ἕμμεση σχέση μὲ τὸ πανεπιστήμιο, τὸ συμβούλιο τῆς σχολῆς. Τὰ θέματα αὐτὰ βασικὰ εἶναι ἔξω ἀπ' τὴ δράση τοῦ τοπικοῦ συλλόγου. Ὁ Σύλλογος μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ παίρνει θέση πάνω στὰ προβλήματα τοῦ φοιτητικοῦ κινήματος. Νὰ μελετήσῃ, στὸ βαθμὸ ποὺ τὸ ἐπιτρέπουν οἱ δυνάμεις του, προγράμματα σπουδῶν.

Ἡ ἄλλη κατηγορία τῶν φοιτητικῶν προβλημάτων εἶναι αὐτὸ ποὺ ἔχουν σχέση μὲ τὸν τόπο μας. Εἶναι προβλήματα ποὺ ἔχουν αἰτία ὑπαρξῆς τὴν ἐπαρ-

χιώτικη καταγωγή και σαν τέτοια τραβοῦν τὸ περισσότερο βᾶρος τῆς προσπάθειας τοῦ συλλόγου. Ἔχουν γίνει σ' αὐτὸ τὸ θέμα ἀρκετὲς συγκεκριμένες προτάσεις. Οἱ προτάσεις αὐτὲς εἶναι:

α) Ὁ Σύλλογος νὰ ἀναλάβῃ τὴν πληροφόρηση αὐτῶν ποὺ θὰ ἐπιτύχουν στὶς εἰσαγωγικὲς ἐξετάσεις, ἀμέσως μετὰ τὰ ἀποτελέσματα, πάνω στὰ θέματα ἐγγραφῆς στὸ πανεπιστήμιο, στὴν λέσχη, στὸ γυμναστήριο, ἐξετάσεις γιατρῶν κτλ. Ἡ πληροφόρηση θὰ γίνῃ σὲ συγκέντρωση καὶ ἐπίσης μὲ ἀνακοινώσεις στὴν κάθε σχολή.

β) Ὁ Σύλλογος νὰ ἀναλάβῃ νὰ βρῆ ἐστιατόρια ποὺ θὰ μπορούσαν νὰ κάνουν ἔκπτωση στὶς τιμὲς τους γιὰ τὰ μέλη τοῦ συλλόγου.

γ) Νὰ προσπαθῆσῃ νὰ προωθῆσῃ τὸ θέμα τῆς καλοκαιρινῆς ἀπασχόλησης τῶν φοιτητῶν ποὺ θέλουν νὰ ἐργαστοῦν

δ) Νὰ ὀργανώσῃ ἐκδηλώσεις ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ. Σ' αὐτὲς νᾶρθουν γιὰ εἰσηγητὲς ἐπιστήμονες διαφόρων κλάδων. Ἡ πρόταξη αὐτὴ ξεκινᾷ ἀπ' τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ κύκλος γνωριμιῶν τοῦ ἐπαρχιώτη φοιτητῆ εἶναι μικρὸς ἢ μηδαμινὸς καὶ δὲν γνωρίζει ὁ φοιτητὴς ἀκόμα καὶ στὸ πτυχίο σὲ ποῖον τομέα θὰ ἦταν σωστότερο νὰ ἀσχοληθῆ δηλαδὴ δημόσιο, ἰδιωτ. ἐπιχείρηση, δική του δουλειά κ.λ.π.

2) Προβλήματα μαθητῶν - σπουδαστῶν. Τὰ προβλήματα τῆς μέσης παιδείας εἶναι δεμένα μὲ τὰ προβλήματα τῆς ἀνώτατης παιδείας καὶ πολλὲς φορὲς αἰτία τους. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξετάσουμε τὸ πρόβλημα αὐτὸ ἂν δὲν τὸ ἐντάξουμε στὸ γενικώτερο πρόβλημα «Παιδεία». Ὁ Σύλλογός μας δὲν ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ λύσῃ αὐτὰ τὰ προβλήματα μπορεῖ ὅμως νὰ τὰ ἐξετάσῃ ἀπὸ ἓνα διαφορετικὸ πρῆσμα ἀπ' ὅτι οἱ μαθητὲς καὶ νὰ τὰ προωθῆσῃ πάνω σὲ μιὰ σωστὴ βάση. Ἐδῶ μπαίνουν τὰ εἰδικὰ θέματα τῶν εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων, τῶν φροντιστηρίων, τὰ συγκοινωνιακὰ προβλήματα τῶν μαθητῶν ἀπὸ χωριά, ὁ τρόπος διδασκαλίας, τὰ βιβλία, τὰ μέσα διδασκαλίας κλπ.

Τὸ ἴδιο ἰσχύει γιὰ τὶς τεχνικὲς σχολές. Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο θὰ μπορούσαν νὰ μελετηθοῦν ἐπίσης θέματα ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ

3) Τὰ κοινωνικά-πολιτικά πολιτιστικὰ θέματα. Ξεκινᾷμε ἀπὸ τὰ εἰδικὰ τοπικὰ κοινωνικὰ προβλήματα. Ὁ Σύλλογος μπορεῖ νὰ ἀσχοληθῆ μὲ ἀγροτικὰ θέματα, μὲ πολιτιστικὰ θέματα ἐργαζόμενης νεολαίας. Ἡ δραστηριότητά του εἶναι πλατιά, ὄχι ὅμως καὶ συγκεκριμένη. Μπορεῖ νὰ παίρνῃ θέση σ' αὐτὰ, νὰ τὰ μελετᾷ καὶ νὰ τὰ συνδυάζῃ, ἔχοντας τὴν πείρα ἀπ' τὶς μεγάλες πόλεις, μὲ τὰ προβλήματα τῶν ἄλλων ἐργαζόμενων. Νὰ συνηθιστοῦν εἰς τὰ μέλη του πάνω στὰ γενικὰ προβλήματα τῆς Ἑλλάδας.

Νὰ συνεργαστῆ μ' ἄλλους πολιτιστικούς φορεῖς τῆς πόλης μας. Νὰ προωθῆσῃ τὸ θέμα τῆς βιβλιοθήκης του.

Σ' αὐτὸ τὸ γενικὸ σχῆμα πέρα ἀπ' τὶς συγκεκριμένες προτάσεις ποὺ ὀ-

(συνέχεια σὴν σελίγα 12)

Η 4^Η ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ - Ο ΜΕΤΑΞΑΣ - ΚΑΙ ΤΟ ΟΧΙ

(Μιά «έξωσχολική» έρμηνεία του ΟΧΙ)

Του ΓΙΑΝΝΗ ΧΑΛΚΙΑ

‘Η διδασκαλία τής ‘Ιστορίας όπως γίνεται στα σχολεία, περιορίζεται στην εξίστόρηση πολεμικών κυρίως γεγονότων, τα όποια δίνονται ξεκάφρωτα άφου άποσυνδεθούν από τις αίτιες που τα δημιουργούν. ‘Ο ήρωϊσμός όμως των ‘Αθηναίων στο Μαραθώνα δέν ήταν άποτέλεσμα αυθόρμητης παρόρμησης τής στιγμής. ‘Ο τύραννος ‘Ιππίας καθοδηγούσε τους Πέρσες. Και οι Θερμοπύλες δέν εξηγούνται άν τις άποσυνδέσουμε από τις κοινωνικοοικονομικές και τις πολιτιστικές αίτιες που τις δημιούργησαν. Τό ίδιο και τό ιστορικό «ΟΧΙ» στις 28 του ‘Οκτώβρη.

Βέβαια, ό καθένas βλέπει τα πράγματα από τή σκοπιά του. και τό έπίσημο Κράτος δίνει τή δικιά του έρμηνεία σε κάθε ιστορικό γεγονός. Έχοντας δέ στα χέρια του τό μηχανισμό τής εκπαίδευσης επιδίδεται σε μια συστηματική προσπάθεια διαστρέβλωσης άπόκρυψης και παραμόρφωσης τής ιστορικής αλήθειας και τής πραγματικότητας. Μιλώντας όμως για εκπαιδευτική πολιτική, δέν έννοούμε μόνο τήν όποια εκπαιδευτική πολιτική τής διχτατορίας - ή διχτατορία άπλά επιδείνωσε τή κατάσταση φτάνοντας στην ύπερβολή, άφετηρία γελοιότητας - αλλά τήν έπίσημη, αυτή που κυριαρχούσε και προηγούμενα. Αυτή λοιπόν ή εκπαιδευτική πολιτική είναι πολιτική διάρκειας, ένσυνείδητη και κατευθυνόμενη εκδήλωση που άποβλέπει στο φτιάξιμο μιας νοοτροπίας που άπ’ τή μια μεριά θα συμβιβαστεί προσαρμοζόμενη χωρίς έπιφυλάξεις με τό κατεστημένο και άπ’ τήν άλλη θα έχει να προσφέρει όρισμένες ιστορικές πράξεις στη διαδικασία εξέλιξης τής κοινωνικής ζωής.

Σχετικά με τό θέμα μας λοιπόν διαβάζουμε στα σχολικά βιβλία ότι ό Μεταξάς ήταν ένας ένθικός ήγέτης με λαϊκή βάση και φιλολαϊκή πολιτική. Τό «ΟΧΙ» δέ που είπε στους ‘Ιταλούς είναι και μόνο του ικανό να τον τοποθετήσει στο Πάνθεο τής ‘Ιστορίας με φωτεινά γράμματα. Αυτή περίπου είναι ή έπίσημη έκδοχή που διδάσκεται στα scho-

λεία. ‘Ο διχτάτορας ήρωποιείται, δικαιώνεται και παίρνει διαστάσεις ήγετικής φυσιογνωμίας. ‘Ας προσπαθήσουμε όμως να δοΰμε τα πράγματα πιο άναλυτικά και πέρα από κάθε σκοπιμότητα και παραχάραξη τής αλήθειας να εξηγήσουμε τό ιστορικό «ΟΧΙ». Θα εξετάσουμε λοιπόν — πολύ περιληπτικά γιατί και ό χώρος και ό χρόνος δέν έπαρκούν —

κάτω από ποιές συνθήκες φτάσαμε στην 4η Αυγούστου, ποιές ήταν οι Μεταξῆς δηλαδή ποιανών συμφέροντα εκπροσωπούσε, ποιὰ ήταν ή έσωτερική του πολιτική και πῶς τήν δέχτηκε ο λαός και κάτω από ποιές συνθήκες ειπώθηκε τὸ «ΟΧΙ». Σ' αὐτὰ τὰ ἐρωτήματα θὰ προσπαθήσουμε νὰ παραθέσουμε έντελῶς σχηματικά ἀπλές και σύντομες σκέψεις.

Πρὶν ἀπ' τὸν Α' Παγκόσμιο πόλεμο, οἱ Φιλελεύθεροι, ήταν τὸ κόμμα τῶν μεταρρυθμίσεων - ἀναδασμὸ γῆς, μοίρασμα τσιφλικιῶν, ὀργάνωση διοίκησης και στρατοῦ κτλ - πού ἔβαλε τίς βάσεις για τήν οἰκοδόμηση ἑνὸς ἀστικοῦ κράτους πού σταθεροποιώντας περίπου τὰ σύνορά του βάζει σὰ στόχο του τὴ βιομηχανική ἀνάπτυξη πού θὰ εἶχε και σὰν ἀποτέλεσμα τήν ἀνοδο τοῦ βιοτικῶ ἐπιπέδου. Οἱ Φιλελεύθεροι εκπροσωποῦσαν τήν ἀνερχόμενη μεσαία ἀστική τάξη τῶν ἐμπόρων, τῶν βιομηχάνων, τῶν τραπεζιτῶν, τῶν ἐφοπλιστῶν κ.τ.λ. Ἀλλὰ στή δεκαετία τοῦ '30 πολλά ἔλλαξαν και σημαντικές ήταν οἱ διαφοροποιήσεις πού ἔγιναν σ' αὐτὴ τὴ τάξη. Ἡ οικονομική κρίση, τὰ γεγονότα με παγκόσμια σημασία τοῦ διενουὸς περιγυρου, καθῶς και τὸ ἐμβρυώδιο ἀκώμη ἀλλὰ δυναμικὸ λαϊκὸ κίνημα, τήν κάνουν σκληρὴ και ἄκαμπτη ἀπέναντι στις προοδευτικές ιδέες και στις διεκδικητικές κινήσεις. Ἡ τάξη αὐτὴ προσπαθοῦσε πιά νὰ διατηρήσει τὰ «κεκτημένα»

Ἡ συγκυριακή - ὄχι δομική - βιομηχανική ἀνάπτυξη αὐτῆς τῆς δεκα-

ετίας προκάλεσε οὐσιαστικές πολιτικές ἀνακατατάξεις πού προσπαθοῦσαν νὰ ἐκφραστοῦν στίς συγκεκριμένες τότε συνθήκες. Οἱ πολιτικές ἀνακατατάξεις - παρεπόμενα τῆς διαφοροποίησης τῆς κοινωνικῆς δομῆς-ἐμφράζονται με τὸν Πάγκαλο, τὸν Παπαναστασίου, τὸν Κονδύλη, τὸν Πλαστήρα, τὸ Βενιζέλο κ.τ.λ. Ὅμως τὸ πέρασμα τελικὰ ἀπὸ τήν κοινοβουλευτική δημοκρατία στή 4η Αυγούστου 1936, ἀνοιχτὸ τρομοκρατικὸ φασιστικὸ καθεστῶς, εἶναι μιὰ ἀναγνώριση τῆς ἀποτυχίας τῆς ἀστικής τάξης νὰ διατηρήσει με κοινοβουλευτικά μέσα τὰ προνόμιά της και τῆς ἀδυναμίας της νὰ διαμορφώσει ἕνα συνεπὴ πολιτικοῦδεολογικὸ χῶρο. Παράλληλα δείχνει ὅτι σ' αὐτὸ τὸ δοσμένο κοινωνικὸ χῶρο ἄρχισαν ν' ἀναπτύσσονται δυνάμεις πού ἀμφισβητοῦσαν έντονα τὸ κοινωνικὸ και πολιτικὸ κατεστημένο.

Μ' αὐτὰ τὰ δεδομένα, ἡ ἀστική τάξη πού ἀπότυχε νὰ ὀλοκληρώσει τήν ἀστική ἐπανάσταση, μπῆκε στὸ κανάλι πού ὀδηγοῦσε εἴτε σὲ μιὰ μεταρρυθμιστική πολιτική ὅπου οἱ λαϊκὲς μᾶζες θὰ παίζανε ἐνεργότερο ρόλο εἴτε στήν ἐπιβολὴ μιᾶς φασιστικῆς δικτατορίας. Τὸ τέλεσμα τῆς ἀποτυχίας της, δημιούργησε λαϊκὲς ἀντιδράσεις και κινήσεις, πού τῆς δῶσανε τὸ πρόσχημα για τὸ χτύπημα τοῦ λαϊκοῦ κινήματος με τήν ἐπιβολὴ τῆς δικτατορίας τοῦ Μεταξῆ - πού ἀποτέλεσε καθοριστικὸ μηχανισμὸ προσωρινῶ ἀναδιπλώματος -.

Ὁ φασισμὸς ἔμωσε στὸ πολιτικὸ

ἐπίπεδο, εἶναι ἡ ἀντεπανάσταση τῆς ἀστικῆς τάξης, ὅταν τὰ κοινοβουλευτικὰ μέσα ἀποδυναμώνονται καθὼς ὑπάρχει ἐνδεχόμενον νὰ στραφῶν ἐναντία σὰ πρόνοια καὶ τὰ συμφέροντά της. Φτάνοντας λοιπὸν στὸ ἀδιέξοδο καταφεύγει στὴν ἀνοιχτὴ τρομοκρατικὴ βία μὲ σκοπὸ νὰ φριμάσει τὸ λαϊκὸ κίνημα, νὰ τὸ ἀποδυναμώσει μακροπρόθεσμα καὶ φυσικὰ νὰ ὑπερασπίσει καὶ νὰ προωθήσει τὰ συμφέροντά της. Ἡ ντόπια οἰκονομικὴ ὀλιγαρχία, οἱ Ἄγγλοι καὶ τὸ Παλάτι τους, κατανόησαν ὅτι ὁ Μεταξᾶς ἦταν ὁ πιὸ κατάλληλος γιὰ νὰ ἐμπροσωπήσει τὰ πιὸ ἀντιδραστικὰ στοιχεῖα τοῦ χρηματιστικοῦ κεφαλαίου. Αὐτὰ ἀκριβῶς τὰ συμφέροντα προώθησε ἡ δικτατορία τοῦ Μεταξᾶ - ἡ χρυσὴ ἐποχὴ τοῦ Μεγάλου Κεφάλαιου - ἐνῶ παραπλανητικὰ καὶ στὴ προσπάθειά του ὁ Μεταξᾶς νὰ ἀποπροσανατολίσει τὸ λαό, ἐπαίρει τοὺς τίτλους ὁ «Πρῶτος Ἐργάτης» ἢ ὁ «Πρῶτος Ἀγρότης»..

Τὸ καθεστῶς λοιπὸν τῆς 4ης Αὐγούστου, ὅπως κάθε ἀντιλαϊκὸ καθεστῶς, προσπάθησε νὰ διατηρήσει τὴν ἐξουσία μὲ τίς γνωστὰς μέθοδους ἀστυνόμησης, καταδίωξης καὶ τρομοκρατίας. Πνευματικὸς σκοταδισμὸς, λογοκρισία, κάψιμο προοδευτικῶν βιβλίων καὶ ἀνελέητο κυνήγι κάθε προοδευτικοῦ ἀνθρώπου - κατάργηση τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς δικαιοσύνης φασιστικὸς φαναρονισμὸς χαφιεδισμὸς, διαφθορὰ καὶ οἰκονομικὰ σκάνδαλα ἦταν μερικὰ ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ καθεστώτος.

Ἡ ἰδεολογία τῆς 4ης Αὐγούστου

προσανατολίζεται στὴ πειθαρχημένη -κατευθυνόμενη ἐλευθερία, στὴ διαμόρφωση ἑνὸς ἀντικοινοβουλευτικοῦ καὶ ὀλοκληρωτικοῦ κράτους, στὴν ἐσωτερικὴ ὑποδούλωση καὶ τὴν δημιουργία νέων Εἰλώτων, στὴ κατάλυση κάθε δημοκρατικῆς καὶ συνδικαλιστικῆς ἐλευθερίας καὶ στὸν ἐξανδραποδισμὸ τῆς νεολαίας.

Ἡ κοινωνικὴ καὶ οἰκονομικὴ πολιτικὴ τῆς δικτατορίας τῆς οἰκονομικῆς ὀλιγαρχίας, τῆς βασιλικῆς καμαρίλας καὶ τῶν Ἄγγλων εἶχε σὰ βασικὴ κατεύθυνση καθὼς ἔλεγε ὁ ἴδιος ὁ Μεταξᾶς τὴν ἀδιάκοπην φροντίδα διὰ τὴν στέρησιν τοῦ ἀστικοῦ καθεστώτος μὲ ὅλας τὰς ἀναγκαίαις θυσίας διὰ τὸ σύνολον τῆς κοινωνίας καὶ ἰδίως διὰ τὰς ἐνδεεῖς τάξεις¹⁾. Σὰν κοινωνικὲς μεταρρυθμίσεις ὁ Μεταξᾶς παρουσίασε τὴ καθίερωση τοῦ δωροῦ, τὶς Ἐθνικὲς συλλογικὲς συμβάσεις, τὴν καταπολέμηση τῆς ἀνεργίας καὶ τὴν δημιουργία τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων. Ὅμως τὸ δωρο ἦταν ἤδη μιὰ ματοβαμμένη κατάκτηση τῶν ἐργαζόμενων. Ἐπίσης παλιὰ διεκδικησὴ ἦταν οἱ Ἐλεύθερες συλλογικὲς συμβάσεις, ὁ Μεταξᾶς ὅμως καθιέρωσε τὴν ὑποχρεωτικὴν διαίτησιν. Πέρα ἀπ' αὐτό, οἱ συμβάσεις τὸ καιρὸ τῆς δικτατορίας, ἦταν καθαρὸς ἐμπαιγμὸς, ἀφοῦ εἶχε ἀφαιρεθῆ ἀπ' τοὺς ἐργαζόμενους τὸ μόνον τους ὄπλο, ἡ ἀπεργία. Περηφανεύονταν ἀκόμα ὁ Μεταξᾶς ὅτι καταπολέμησε τὴν ἀνεργία, ὅμως αὐτὴ σὲ μερικὸς κλάδους ἀυξήθηκε (π.χ. ναυτεργάτες). Τὸ πρόβλημα τῆς ἀπορ-

ρόφησης τῶν ἐργατικῶν χειρῶν εἶχε γιὰ μόνιμη λύση - ἀρρώστεια τῆ μετανάστευση. Μόνο τὸ 1937-1938 γίνανε 60.000 ἀπολύσεις ἐνῶ ἀπὸ τὸν Ὀχτώβρη τοῦ '39 ὡς τὸ Φλεβάρη τοῦ '40, 135.000 ἀπολύσεις. Τέλος, σχετικὰ μὲ τις κοινωνικὰς ἀσφαλίσεις, παρατηροῦμε ὅτι τὸ 1922 ψηφίστηκε ὁ πρῶτος νόμος «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων» ὁ ὁποῖος διευρύνθηκε ἐπὶ Βενιζέλου. Τὸ 1934, τὸ Λαϊκὸ κόμμα, κάτω ἀπ' τὴ πίεση τοῦ λαϊκοῦ κινήματος ψήφισε τὸ νόμο 6298 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων» ποῦ ἐξαιτίας ἐσωτερικῶν ἀνωμαλιῶν μπῆκε σ' ἐφαρμογὴ οὐσιαστικὰ τὸ 1937 καὶ πάλι ὄχι σὲ Πανελλαδικὴ κλίμακα.

Στὸ τομέα τῶν στρατιωτικῶν ἐξοπλισμῶν, παρατηροῦμε ὅτι ἡ Ἑλλάδα τὸ 1940 εἶχε πολεμικὸ προϋπολογισμὸ 10 δις. Τὰ κονδύλια γιὰ στρατιωτικὰς δαπάνες ἦταν κατὰ 25 ἀυξημένα σὲ σύγκριση μὲ τὸ 1936. Ἡ θητεία τῶν κληρωτῶν ἀυξήθηκε ἀπὸ 18 μῆνες σὲ 24. Ὅλα αὐτὰ φυσικὰ σὲ συνάρτηση μὲ τὴν πλήρη στρατικοποίησιν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Παρ' ὅλα αὐτὰ ὅμως ἡ Ἑλλάδα ἀντιμετώπισε τὴν Ἰταλικὴν εἰσβολὴν σχεδὸν ἀνεπιστράτευτη? γιατί τέτοιοι ἐξοπλισμοὶ δὲν ἔχουν καμμιά σχέσιν μὲ τὴν ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία. Ὁ ἀντεθνικὸς - ἀντιλαϊκὸς προσανατολισμὸς ποῦ δίνονταν ἀπ' τὸ ξένο παράγοντα στὸ ταχτικὸ στρατό, ἀπέβλεπε στὴ στήριξιν τοῦ τότε καθεστῶτος καὶ ὄχι στὴν ἀπόκρουσιν ὁποιοῦδήποτε εἰσβολέα. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ ἴδιοι οἱ Ἄγ-

γλοι μείνανε ἐκπληκτοὶ μὲ τὸ Ἀλβανικὸ ἔπος. Μὲ τὴν ἴδια ἐκπληξὴ καὶ τὸν ἴδιο φόβο ἡ πολιτικοστρατιωτικὴ ἡγεσία τῆς χώρας παρακωλούθησε τὸ πρῶτόφανετο Παλλαϊκὸν ξεσκήνωμα τοῦ καταπιεσμένου λαοῦ.

Στὸ μεταξὺ ἐντείνονταν ἡ ἀντίθεση τοῦ λαοῦ στὸ φασιστικὸ καθεστῶς. Καθὼς ἡ χώρα πλησίαζε στὸ πόλεμο, ἡ ἐχθρική πλειοψηφία τοῦ λαοῦ ἀπέναντι στὴ δικτατορία γίνονταν ἐνεργότερη. Οἱ ἀντιδικτατορικὲς ὀργανώσεις —παρὰ τὰ πλήγματα τοῦ Μανιαδάκη — πληθύνονταν Ἡ ἀντίσταση πέραγε σ' ἀνώτερες μορφὰς πάλης. Ἡ ἀντιδικτατορικὴ ἐξέγερσιν τῆς Κρήτης ξεσκήνωσε ἀφάνταστο ἐθνουσιασμὸ. Ἀὐτὸν χάνονταν εὐκαιρία γιὰ ἀντικαθεστωτικὰς ἐκδηλώσεις. Ἐπίσης πολλοὶ παράγοντες ἀστικῶν κομμάτων ἤθελαν τὴν ἀνατροπὴν τοῦ Μεταξᾶ, προσπαθοῦσαν ὅμως νὰ τὸ πετύχουν μὲ διαβήματα καὶ πλατωνικὰς διαμαρτυρίες γιατί δυσπιστοῦσαν στὴ δύναμιν τοῦ λαϊκοῦ κινήματος. Κάτω ἀπ' αὐτὰς τις συνθήκας ποῦ ἐπικρατοῦσαν στὴ χώρα πλησιάζαμε στὸ πόλεμον τοῦ '40.

Ὁ πόλεμος ὅμως, δὲν εἶναι προῖον ὑποκειμενικῆς θέλησιν ἀλλὰ κοινωνικὸ φαινόμενον, μὲ τὸ ὁποῖο γίνεταί προσπάθεια νὰ λυθοῦν οἱ ἀντιθέσεις ποῦ ὑπάρχουν ἀνάμεσα στίς τάξεις, στὰ ἔθνη καὶ στὰ ἀντίπαλα τράστ. Ἐκείνη τὴν ἐποχὴν ἡ ἰμπεριαλιστικὴ Ἰταλία θέλησε νὰ ὑποτάξει τὴν Ἑλλάδα ποῦ ἦταν τότε ἀπ' τοὺς σημαντικοὺς κρίκους τῆς ἀλυσίδας τῆς Βρετανικῆς ἀποικιο-

κρατίας. Παρ' όλο δὲ πὸν τὸ ἑλλη-
νικὸ πολιτικὸ καθεστῶς συγγένευε
μὲ τὸ Ἴταλικό, ὑπῆρχε βασικὴ ἀν-
τίθεση ἀνάμεσα στὶς ἀρχουσες τά-
ξεις τῶν δύο χωρῶν, ὅπου ἡ Ἴτα-
λικὴ ἀρχουσα τάξη ἐπιδίωκε νὰ ἐ-
ξασφαλίσει ἀπόλυτη κυριαρχία στὸ
Μεσογειακὸ χῶρο. Ἡ Ἑλλάδα ἀ-
κολουθοῦσε μὲ συνέπεια τὴν καθο-
ρισμένη πολιτικὴ τῆς οὐδετερότητας,
πολιτικὴ πὸν ἔδινε στοὺς Ἀγγλους
τὴ δυνατότητα ν' ἀντιμετωπίζουν ἀ-
περίσπαστοι τὴν Ἴταλικὴ εἰσβολὴ
στὴ Β. Ἀφρική³. Οἱ διάφορες κα-
τηγορίες τότε τῶν ἀστῶν πολιτι-
κῶν, ὅτι δῆθεν ὁ Μεταξᾶς ἦταν ὄρ-
γανο τοῦ Χίτλερ, ἦταν ἓνα κακοσερ-
βιρισμένο παραμῦθι γιὰ νὰ ἀποπρο-
σανατολιστεῖ ὁ λαὸς καὶ νὰ μὴ κα-
ταδικάσει τὸ βρώμικο ρόλο τῶν Ἀγ-
γλων στὴν ἐγκαθίδρυση τοῦ φασι-
στικοῦ καθεστῶτος. Ὁ Τσιάνο γρά-
φει στὸ ἡμερολόγιό του: «Ὁ Γκρά-
τσι ἔφτασε ἀπὸ τὴν Ἀθήνα. Ἐπι-
βεβαιώνει ὅτι οἱ ἐσωτερικὲς συν-
θῆκες στὴ χώρα εἶναι πολὺ κακὲς
καὶ ὅτι ἡ ἀντίσταση εἶναι «φωτιὰ
ἀπὸ ἄχυρο», σύμφωνα μ' αὐτὰ πὸν
ἀναφέρει ὁ Μεταξᾶς. "Ὅταν πῆρε
τὴ διακοίνωσή μας, στὴν ἀρχὴ θέ-
λησε νὰ ἐνδώσει. Ἡ ἀδιαλλαξία του
ἐκδηλώνεται μονάχα ὕστερα ἀπὸ συ-
νομιλία μὲ τὸ βασιλεῖα καὶ μετὰ ἀπὸ
ἐπέμβαση τοῦ Ἀγγλοῦ πρεσβευτῆ»⁴.
Ὁ Γκράτσι εἶπε ἐπίσης στὸ Μετα-
ξᾶ ὅτι θὰ περιμένει τὴν ἀπάντηση
ὡς τὶς 6.00 π.μ. στὴ πρεσβεῖα του.
Τὸ πρωὶ ὅμως ὁ νόσμος ξυπνοῦσε
μὲ σειρῆνες...

Ὁ Μεταξᾶς κατανόησε ἀμέσως

ὅτι τέτοιοι πόλεμοι («σβήνουν») τὰ
ἐσωτερικὰ καθεστῶτα. Ὁ ρόλος του
ἦταν προκαθορισμένος ἀπ' τοὺς Ἀγ-
γλους καὶ τὸ Παλάτι. Γιὰ τὶς λαϊ-
κὲς μᾶζες ὅμως, συνθηκολόγηση ἢ
ἀπάθεια θὰ σήμαινε ὀπισθοδρόμηση
καὶ σοβαρὲς ἀπειλὲς γιὰ τὸ μέλ-
λον. Ἡ παλλαϊκὴ ἀντίσταση ἐνάν-
τια στοὺς εἰσβολεῖς ἔβαλε τὶς βά-
σεις γιὰ τὴν ἀλματώδη ἄνοδο τοῦ
λαϊκοῦ κινήματος καὶ τὴν οἰκοδό-
μηση μιᾶς δημοκρατικῆς καὶ λεύ-
τερης χώρας. Ὁ λαός, ἔπιασε τὸ
μῆνυμα τῶν καρῶν καὶ στηριγμέ-
νος ἀποκλειστικὰ στὰ δικὰ του πό-
δια, μετᾶτρεψε τὸ πόλεμο σὲ λαϊ-
κὸ - ἀντιμπεριαλιστικὸ. Ἀποφασι-
στικὸς ἀγῶνας καὶ ἀντίσταση ξεκί-
νησε ἀπ' τὴ βάση, ἐνῶ ἡ ἡγεσία
δειλὴ καὶ εὐνοημισμένη, ἡττοπαθῆς⁵
καὶ ξεκομμένη ἀπ' τὸ ἔθνος ἀναζη-
τοῦσε ἐρείσματα συνεργασίας μὲ τὸν
ἐχθρό. Ὁ λαός πὸν στέναζε κάτω
ἀπ' τὸ ντόπιον φασισμό ξεσηκώθηκε
γιὰ ν' ἀποκρούσει τοὺς ἐπίδρομεῖς.
Δὲν πολέμαγε γιὰ τὸν Μεταξᾶ ὅτε
φυσικὰ γιὰ τὰ συμφέροντα πὸν αὐ-
τὸς ἐκπροσωποῦσε. Ὁ ἀγῶνας πρω-
ταρχικὰ κατευθύνονταν στὴ προσπά-
θεια ἀπόκρουσης τοῦ εἰσβολέα καὶ
κατόπιν στὸ ξεριζώμα κάθε φασι-
στικοῦ στοιχείου πὸν ἦταν ἀγκιστρω-
μένο στὸ κρατικὸ μηχανισμό. Ὁ
λαός, πολεμοῦσε γιὰ μιὰ Ἑλλάδα
ὅπου ὁ ἴδιος θὰ ἦταν κυρίαρχος καὶ
ἀφέντης, πολεμοῦσε γιὰ ἓνα καλύ-
τερο αὔριο. Γιὰ μιὰ ἀκόμα φορὰ ἡ
πλατιὰ μᾶζα τοῦ λαοῦ ἔδειξε ἐμ-
πραχτα στὴν ἀρχουσα τάξη ὅτι τὰ
ἐθνικὰ συμφέροντα μπαίνουν πάνω

ἀπ' τὰ στενά ταξικά καὶ ἀκόμα μιὰ φορά κράτησε ψηλὰ τὴ σημαία τῆς ἐθνικῆς ἀξιοπρέπειας ἀφίγηνας ἄλλους νὰ εἰσπράττουν πιστοποιητικά δουλοφροσύνης καὶ δροσιλογισμοῦ.

Τὴν Ἱστορία τὴ φτιάχνει ὁ Λαός, αὐτὸς εἶναι τὸ ὑποκείμενό της καὶ ὁ καθοριστὴς τῆς ἐξέλιξής. Ἡ μεγαλειώδης ἀντίσταση τοῦ Λαοῦ,

τὸ παλλαϊκὸ ξεσήκωμα ποὺ ἄρχισε τὸν Ὀχτώβρη τοῦ '40 δὲ τὸ σταμάτησε οὔτε ὁ Μεταξῆς οὔτε οἱ κατοπινοὶ τοῦ διάδοχου οὔτε ὁ στρατὸς Κατοχῆς. Τὸ «ΟΧΙ» εἶναι τοῦ λαοῦ, δικό του γέννημα καὶ σ' αὐτὸν ἀποκλειστικά ἀνήκει. Κάθε προσπάθεια κατῆλευσης δὲν πρέπει νὰ μένει ἀναπάντητη.

ΠΑΡΑΠΟΜΗΕΣ

1. Σπύρου Λιναρδάτου, Ἡ 4η Αὐγούστου, σελίδα 120.

2. Ὁ Γ. Καφαντάρης καταθέτει: «Ἡ 4η Αὐγούστου ἄφησε τελείως ἄοπλον τὴν Ἑλλάδα, χωρὶς κανόνια, χωρὶς τουφέκια, χωρὶς ἀεροπορίαν, χωρὶς κανένα ἐφόδιο διὰ τὸν ἀγῶνα, εἰς τὸν ὅποιον ἀπεδύθημεν. Ἐν τούτοις εἰς τὴν Ε.Ο.Ν. τὸ χρῆμα ἔρεε...» Σπύρου Λιναρδάτου, Ἡ 4η Αὐγούστου, σελίδα 205.

3. Ὁ Μεταξῆς ἄρχισε λέγων: «Εἴμεθα οὐδέτεροι ἐφ' ὅσοντι χρόνον ἡ Ἀγγλία θέλει νὰ εἴμεθα οὐδέτεροι. Τίποτε δὲν κάνομε χωρὶς συνεννόησιν μὲ τὴν Ἀγγλία καὶ τίς περισσότερες φορές ὅ,τι κάνομεν γίνεται κατὰ σύστασιν ἢ παράκλησιν τῆς Ἀγγλίας Νίκου Ψυροῦκη, «Ἱστορία τῆς σύγχρονης Ἑλλάδας» 1940-1967, σελίδα 78 (ἀπὸ τὰ μυστικά ἀρχεῖα τοῦ Φόρειν Ὀφφίς).

4. Νίκου Ψυροῦκη, Ἱστορία τῆς σύγχρονης Ἑλλάδας 1940-1967, σελίδα 81.

5. Ὁ διοικητὴς τῆς VIII Μεραρχίας ἔλαβε τὴν ἀκόλουθον διαταγὴ ἀπὸ τὴν Ἀνώτατην Στρατιωτικὴν Διοίκηση. «Δεδομένης τῆς στρατιωτικῆς ὑπεροχῆς τοῦ ἐχθροῦ, ἡ κυβερνήσις βεβαίως δὲν περιμένει νίκας ἀπὸ τὴν Μεραρχίαν. Ἀπαιτεῖ ἐν τούτοις ἀπὸ τὴν Μεραρχίαν νὰ σώσει τὴν τιμὴν τῶν Ἑλληνικῶν ὅπλων Ντουφεκιῆς λοιπὸν γιὰ τὴν τιμὴ τῶν ὅπλων-Λευτέρη Σταυριανοῦ, Ἡ Ἑλλάδα σὲ ἐπαναστατικὴν περίοδο, σελίδα 87.

(συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 6)

πάρχουν ὁ σύλλογος στὴν πορεία τῆς δράσης του, κρίνοντας καὶ ἀπ' τὴν πείρα τῶν περσινῶν ἐκδηλώσεων, θὰ δῆ τίς ξεχάστηκε νὰ γίνῃ, τί καινούργιο μπορεῖ νὰ γίνῃ ὥστε νὰ πετύχῃ τὸ καλύτερο δυνατὸ στὸν χῶρο του.

Ἐρχόμαστε τώρα στὸ δεύτερο σημεῖο ποὺ εἶναι ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο θὰ ἐνεργοποιηθῇ ὁ σύλλογος ὥστε νὰ γίνουν πραγματικότητα οἱ παραπάνω σκοποί. Τὸ πρόβλημα ποὺ ἀπασχόλησε ὅλες τίς συγκεντρώσεις μας στὴν Θεσσαλονίκη ἦταν ἡ μαζικοποίηση τοῦ συλλόγου. Ἐφευγε σχεδὸν πάντα.

(στὸ ἐπόμενο τὸ δεύτερο καὶ τελευταῖο μέρος:

«Τρόποι πραγματοποίησης τῶν παραπάνω»)

μαθητική ΠΑΡΟΥΣΙΑ

Οί μαθητές γράφουν
για τὰ προβλήματά τους

ΜΙΑ ΝΕΑ ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ ΑΡΧΙΖΕΙ

Νάμαστε καί πάλι στό κατώφλι μιᾶς νέας σχολικῆς χρονιᾶς. Μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ ἄς στρέψουμε λίγο τὴν προσοχὴ μας στὰ προβλήματα τῆς Μέσης Παιδείας στὴν Ἑλλάδα τοῦ '75.

“Ολοι, λίγο πολύ, γνωρίζουμε ὅτι ἡ παιδεία μας βρίσκεται σὲ πολὺ ἄσχημη κατάσταση. Κυπριωτόπουλα ποὺ ἤλθανε στὴν Ἀθήνα (μετὰ τὸ ἐγκληματικὸ πραξικόπημα τῆς 15ῆς Ἰουλίου 1974 καὶ τὴν μετέπειτα βάρβαρη ἐπιδρομὴ τῶν Τούρκων στὸ νησί) γιὰ τὴν συνέχιση τῶν γυμνασιακῶν σπουδῶν τους, λέγανε ὅτι ἡ παιδεία στὴν Κύπρο ἦταν πολὺ καλύτερη ἀπὸ τὴν παιδεία τῆς Ἑλλάδας. Ἐδῶ τὰ πράγματα εἶναι πολὺ ἄσχημα.

“Ολοι λένε ὅτι ἡ παιδεία μᾶς παρέχεται «δωρεάν» ἀπὸ τὸ Κράτος. Ἐχασαν μήπως οἱ λέξεις τὸ νόημά τους, σκέπτομαι ὅταν ἀκούω τὸ «Δωρὰν Παιδείαν». Μὰ εἶναι ἐπιτέλους ἀστείον νὰ μιᾶμε γιὰ «Δ.Π.» τὴν στιγμὴ πού: Οἱ συνδρομὲς τῶν γονέων κατὰ τίς ἐγγραφές καὶ τίς ἀπονομὲς τῶν ἐλέγχων ἔχουν κατώτατο ὄριο ὑποχρεωτικὸ τίς 800 δραχ. “Ὅταν ὑπάρχουν τὰ τόσα πολλὰ Φροντιστήρια στὰ ὁποῖα πηγαίνουν οἱ πῦθ πολλοὶ μαθητὲς ποὺ σκοπεύουν τὰ Α.Ε.Ι. καὶ ποὺ ἔχουν ἐτήσιο «Τζίρο» 750.000.000 δραχ. Μὰ γιατί νὰ ὑπάρχουν τὰ Φροντιστήρια— Τί φταίει; Ἀπλούστατα τὸ χαμηλὸ ἐπίπεδο τῶν πολλῶν μαθητῶν ποὺ καθιστᾷ ἔτσι τὰ Φροντιστήρια ἀναγκαῖο κακό. Ἄλλὰ καί πάλι τί φταίει γιὰ τὸ χαμηλὸ ἐπίπεδο τῶν μαθητῶν. Τὸ ἐκπαιδευτικὸ σύστημα. Τὰ πῦθ βασικὰ μαθήματα δὲν γίνονται ὅπως πρέπει. Γίνονται μὲ κινηματογραφικὴ ταχύτητα, ἐνῶ ἀντίθετα πολλὲς φορές χανεται πολὺτιμος χρόνος γιὰ δευτερεύοντα ἢ τριτεύοντα θέματα. Τί θὰ ὠφεληθοῦμε γιὰ τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς, τί θὰ μπορέσουν νὰ μᾶς μεταδώσουν ἔτσι ὅπως τοὺς μελετοῦμε;

Τὰ βιβλία ποὺ μᾶς παρέχονται εἶναι γραμμένα πολὺ ἄσχημα σὲ μία στριφνὴ γλῶσσα γιὰ τὸ σύνολο τῶν μαθητῶν. Πρέπει νὰ γραφοῦν στὴν Δημοτικὴ τὴν γλῶσσα ποὺ μιᾶμε.

Δὲν ἀσχολούμαστε καθόλου μὲ τὴν πολιτικὴ ἄσχετα ἂν θὰ πρέπει ὅσο εἶναι νωρὸς νὰ γνωρίσουμε τὰ διάφορα πολ. συστ. γιὰ νὰ ταχθοῦμε αὐριο συνειδητὰ μὲ τὴν Α ἢ τὴν Β παράταξη.

Πολλοὶ καθηγητὲς δὲν θέλουν τὸ διάλογο. Ἐφαρμόζουν τὸν μονόλογο

Σε προηγούμενο τεύχος συνάδελφος ἐπεσήμεινε τὴν ἀνάγκη νὰ ὑπάρξῃ νυκτερινὸ σχολεῖο στὴν πόλιν μας καὶ τὸ κενὸ ποὺ δημιουργοῦσε ἡ ἔλλειψή του.

Μὲ χαρὰ ἔμαθα πῶς φέτος τὸ κενὸ αὐτὸ καλύφθηκε. Θὰ λειτουργήσῃ στὶς Σέρρες νυκτερινὸ γυμνάσιο μὲ τὶς τρεῖς πρῶτες τάξεις καθὼς καὶ σχολὴ γραμματέων καὶ στελεχῶν ἐπιχειρήσεων ποὺ πολλὰ ἀ-

σφαλῶς θὰ προσφέρῃ ἀπὸ πνευματικῆς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ οἰκονομικῆς πλευρᾶς, στὸν τόπο.

Μπράβο σ' αὐτοὺς ποὺ ξεκίνησαν τὴν προσπάθειαν. Εἶναι ἀπ' τὶς προσπάθειες ποὺ τῆς πρέπουν κάθε ἔπαινος καὶ βοήθεια.

Ἄν καὶ θᾶπρεπε νὰ μὴ ξεκινήσῃ ἀπὸ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία μὰ ἀπὸ τὸ κράτος.

Ἄλλὰ, γιὰ νὰ χρησιμοποιήσω τὴ

(τόσος συνηθισμένος 7 ὀλόκληρα χρόνια). Ἐκτὸς τῆν ἔδρα τους, διατυπώνουν τὶς ἀπόψεις τους κυττάζοντας τὰ διάφορα φλέγοντα θέματα μόνον ἀπὸ τὸ δικό τους πρίσμα. Δὲν ἀφήνουν νὰ ἀκουσθῇ μίαν διαφορετικὴ ἀπόψη. Τὴν πνίγουν μὲ τὸν πιὸ αἰσχροὺν τρόπο. Καταδιώκουν καὶ φιμώνουν τὸν μαθητὴ Βέβαια ὑπάρχουν καὶ οἱ ἀντίποδες αὐτῶν, οἱ καθηγητὲς ποὺ ἐπιζητοῦν τὸν διάλογο σὲ ὅλα τὰ ζητήματα. Αὐτοὶ εἶναι ἄξιαι συγχαρητηρίων.

Βέβαια ἡ εὐθύνη τῆς Χούντας εἶναι ἡ μεγαλύτερη σὲ ὅλα αὐτὰ τὰ παραπάνω ἀναφερθέντα. Αὐτὴ μὲ τὰ ὄργανά της (ποὺ πρέπει ὅπωςδήποτε νὰ φύγουν) εἰσέδυσσε μέσα στὸν μηχανισμό τῆς Κρατικῆς παιδείας καὶ τὸν ἀχρήστεψε τελείως.

Τελευταία γίνανε κάτι δειλὰ βηματάκια. Ἐκλέχτηκαν προεδρεῖα σὲ ὅλες τὶς τάξεις, καὶ ξαναγεννήθηκε ὁ μαθητικὸς συνδικαλισμὸς. Δυστυχῶς εἶναι καταδικασμένοι νὰ παραμείνῃ στάσιμος γιὰτὶ τὸ πεδίο δράσεώς του εἶναι πολὺ περιορισμένο καὶ ἐπιπλέον πάνω ἀπὸ κάθε προεδρεῖο ἐποπτεύει κάποιος καθηγητῆς ὁ ὁποῖος μπορεῖ νὰ χειρισθῇ τὰ νήματα μὲ τὶς μαριονέτες ὅπως αὐτὸς θέλει.

Γιὰ νὰ μπορέσουμε ὅπως φαίνεται νὰ βγάλωμε κάποτε τὴν Μ.Π. ἀπὸ τὸν βοῦρκο μέσα στὸν ὁποῖο ἔχει πέσει θὰ χρειασθοῦν νὰ καταβληθοῦν μεγάλες προσπάθειες. Οἱ μεταβολὲς πρέπει νὰ γίνουν ἀπὸ τὶς ρίζες. Ὁ ἀγῶνας θὰ εἶναι σκληρὸς. Εἴμαστε ὅλοι ὑποχρεωμένοι νὰ ἀγωνιστοῦμε μὲ ὅλες μας τὶς δυνάμεις.

Γ. Μ.

μαθητῆς Στ' Γυμνασίου

φράση του συναδέλφου, που έπεσή-
μνε το κενό στο σχετικό ρεπορ-
τάζ, «ή εκπαιδευτική γραφειοκρα-
τία του τόπου μας ούτε ποτέ προ-
σπάθησε, ούτε διανοήθηκε κάτι τέ-
τοιο».

■ Έμαθα κάτι που μ' έβγαλε σε
πολλές σκέψεις. ΣΕ ΟΛΟΚΑΗΡΟ
τόν κόσμο ή διαφήμιση του τσιγά-
ρου είναι απαγορευμένη. Παντού το
τσιγάρο είναι κοινωνικός παράξ. Τό
ἀνέχονται και το πολυκοινό. Δέν έ-
χει τεθῆ εκτός νόμου, έχει τεθῆ, ό-
μως, υπό διορισμό. Η προπαγάνδα
του είναι απαγορευμένη. Οί προ-
σβάσεις του κλειστές. Γνωρίζουν τῶ
έθνη και οί κυβερνήσεις για ποιῶ
μάστιγα πρόκειται και ἀντιδροῦν.

Και μιῶ ειδικῆ εἰδηση. Τό Βρε-
τανικό Συμβούλιο Υγείας ἀπευθύ-
νεται στην ἀγγλικῆ κοινῆ γνώμη με
μεγάλες καταχωρίσεις στον τύπο,
όπου, με τόν τίτλο «ΠΟΙΑ ΜΑΡ-
ΚΑ ΤΣΙΓΑΡΩΝ ΣΑΣ ΣΚΟΤΩ-
ΝΕΙ ΤΑΧΥΤΕΡΑ», καθορίζει και
τήν περιεκτικότητά των τσιγάρων
σε πίσσα. Τί γίνεται ἐδῶ; Η νι-
κοτίνη κυκλοφορεῖ ὄχι μόνο σε πα-
κέτα ἀλλά και στα ἑρτζιανά. Και
γίνονται προσπάθειες νῶ καταστή
προσιτῆ και στη νεολαία με ὅλα τῶ
μέσα ἐνημερώσεως!!!

■ Ἀντιγράφω, χωρίς σχόλια, ἀπό
ἀπογευματινῆ καθημερινῆ ἐφημερίδα
«Διακρίσεις...»

Νέα ἐπιστήμον με λαμπρές σπου-
δές στην Ἑλλάδα και στη Γαλλία,
διεκδίκησε θέση βοηθοῦ σε καθηγη-
τή τῆς Παντείου Σχολῆς. Και ἀπε-
κλείσθη, ὄχι γιατί δέν ἐκπληρώνει
τῶ ἀπαραίτητα προσόντα, ἀλλά για-
τί είναι γυναίκα. Τῆς ἐδόθη ἡ ἐ-

ξήγησι «Έχουμε αρκετές γυναίκες
βοηθός. Τόσοι θῶ πάρουμε ἄνδρα»
Τό νόο αὐτό που εἶναι ἀπολύτως ἐ-
ξοκρινωμένο, ἀφαιρώνεται στό ... ἐ-
τος τῆς γυναίκας».

Μέντης

ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΜΑΣ ΖΗΤΗΜΑ

Τῶς ΝΙΚΟΥ ΣΑΡΑΦΟΠΟΥΛΟΥ

Ἡ κυριαρχία τοῦ ἱμπεριαλισμοῦ στή χώρα μας ἔχει σημαντικές ἐπιπτώσεις στήν ἀγροτική οἰκονομική ἐξέλιξη. Γά μονοπωλιακά συμφέροντα εἰσέβαλαν στήν ὑπαιθρο μέσα ἀπ' τόν ζενοστήρικο κρατικό μηχανισμό, μέσα ἀπ' τήν ἀγροτική Τράπεζα καί ἀπό ἄλλους ὀργανισμούς πού ἐλέγχουν τήν ἐσωτερική ἀγορά. Ὁ Τρούμαν μέ τὸ περίφημο δόγμα του ἔλεγε τὸ 1947 στήν ἀμερικάνικη γερουσία: «Ἡ Ἑλλάδα δὲν πρέπει νὰ παράγη προϊόντα πού μπορεῖ ἡ ἀμερικὴ νὰ τῆς τὰ προμηθεύη σὲ ἀσυναγώνιστες τιμές. Στή θέση τῶν καπνῶν εἶναι ἐνδεδειγμένο νὰ καλλιεργήσῃ πατάτες φρούτα καί λαχανικά!!!».

Γενικά στὸν ἀγροτικό τομέα ἡ ἱμπεριαλιστικὴ ἀγροτικὴ πολιτικὴ διευκολύνει τὴ διείσδυση τῶν ἀμερικάνικων γεωργικῶν πλεονασμάτων στήν ἐλληνικὴ ἀγορά καί παράλληλα ἐμποδίζει τὰ πατροπαράδοτα ἐλληνικὰ ἀγροτικά προϊόντα νὰ βρισκόνται στὸ δρόμο τῶν ὅμοιων ἀμερικάνικων στὶς διεθνεῖς ἀγορές. Ἀπ' τὴν ἄλλη ἡ πολιτικὴ αὐτὴ ἀποβλέπει, στὸ συντομώτερο δυνατὸ χρόνο, νὰ διαλύσει τίς μικρὲς καί μεσαῖες ἀγροτικὲς ἐκμεταλλεύσεις καί νὰ δημιουργήσῃ μεγάλες ἀγροτικὲς ἐπιχειρήσεις γιὰ νὰ ἐξυψηρηθεῖσιν ἐπιδιώξεις πολιτικῆς καί οἰκονομικῆς δηλ. μορφῆς.

Δηλαδή: Νὰ δημιουργήσῃ προϋποθέσεις στὸν τομέα τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας γιὰ τὴ διείσδυση τοῦ χρηματιστικοῦ κεφαλαίου καί στήν ὑπαιθρο ἀποκομίζοντας ἔτσι ἐπιχειρηματικὰ κέρδη. - Νὰ προκύβουν περισεύματα ἀνειδίκευτων ἐργατικῶν χεριῶν, χρήσιμα καί φτηνὰ γιὰ τίς βιομηχανίες τῶν ἀναπτυγμένων βιομηχανικῶν χωρῶν φρακῶντας παράλληλα τοὺς ἀγῶνες τῶν ἐκεῖ ἐργατῶν.

Αὐτὴ εἶναι σὲ γενικὲς γραμμὲς ἡ πολιτικὴ τοῦ μονοπωλιακοῦ ἐπεκτατικοῦ καπιταλισμοῦ γιὰ τὴν ἀγροτικὴ πολιτικὴ στή χώρα μας. Ἀλλὰ ἂς ἔρθουμε, μέσα ἀπὸ στατιστικούς πίνακες, στήν πραγματικότητα τοῦ ἐλληνικοῦ χωριοῦ. Στὴν τελευταία ἀπογραφή ὁ ἐλληνικὸς πληθυσμὸς ἔφθανε 8.769.000 κατοίκους. Ἀπ' αὐτοὺς τὸ 45% ἀποτελεῖ τὸν ἀγροτικὸ πληθυσμὸ τῆς χώρας (3.661.000 ἢ περίπου 1.000.000 ἀγροτικὲς οἰκογένειες).

Ἡ κατανομὴ τῆς συνολικῆς ἐπιφάνειας τῆς Ἑλλάδας, πού ἀνέρχεται σὲ 132.562.000 στρέμματα εἶναι:

καλλιεργούμενο έδαφος		
πεδινές βοσκές και πεδινά δάση	36.055.000	στρέμματα.
όρεινές βοσκές	50.778.000	»
όρεινά δάση	19.581.000	»
οικοδομές, έσωτ. νερά	2.610.000	»
μη χρησιμοποιούμενη γή	23.538.000	»

Αν αφαιρεθούν οι πεδινές βοσκές και τα πεδινά δάση το καλλιεργούμενο έδαφος είναι γύρω στα 34.000.000 στρέμματα και αντιστοιχούν 34 στρέμματα σε κάθε οικογένεια.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σταθούμε να δούμε την κατανομή γής κατά οικογένεια στις όρεινες περιοχές. Η αναλογία εκμεταλλεύσιμης γής κατά οικογένεια στις όρεινες περιοχές είναι 24 στρέμματα, αλλά τις περισσότερες περιπτώσεις, στο 55% των κατοίκων αναλογούν 10-20 στρέμματα, με κατά κεφαλή εισόδημα 11.000 δραχμές (άκαθάριστο) και με 12 ώρες δουλειάς όλων των μελών της οικογένειας. Ένω σύμφωνα με τις στατιστικές το κατά κεφαλή εισόδημα στην Ελλάδα είναι 37.000 δραχμές το χρόνο. επίσης πρέπει να υπογραμμίσουμε ότι στις όρεινες περιοχές ο πληθυσμός αποτελείται κατά 54%, από γυναικες, παιδιά και γέροντους (στα 1961 οι γέροντες ήταν 9,4%, στα 1971 ανέβηκαν στα 12,4%) πράγμα που δείχνει τη φυγή των νέων προς τα μεγάλα αστικά κέντρα και το έξωτετικό.

Συγκοινωνία: το συνολικό μήκος του οδικού δικτύου της Ελλάδας είναι 82.064 χ.μ. από τα όποια: 7.330 χ.μ. εθνικοί δρόμοι, 24.737 χ.μ. επαρχιακοί δρόμοι. Δηλαδή από τα 82.064 χ.μ. μόνο τα 32.067 είναι κανονικά διαβατά, τα υπόλοιπα 49.927, που εξυπηρετούν κατά το πλείστον αγροτικές περιοχές, είναι δύσβατα ή μόνο όρισμένες εποχές βατά (30% των χωριών στερούνται συγκοινωνίας ενώ το 55% έχουν μόνο το καλοκαίρι). Έδώ πρέπει να λάβουμε υπόψη το ρόλο της συγκοινωνίας σαν μέσο επικοινωνίας, μεταφοράς κλπ. και να αναλογιστούμε την απομόνωση των αγροτικών μας πληθυσμών από τα αστικά κέντρα.

Υγείνη: σήμερα υπάρχουν στην Ελλάδα περίπου 500 αγροτικοί υγειονομικοί σταθμοί διαθέσιμα περί τα 1.000 κρεβάτια. Αποτέλεσμα: αναλογεί ένας αγροτικός γιατρός σε 10-15 χωριά ή υπάρχουν χωριά που δεν εξυπηρετούνται καθόλου από υγεινης πλευράς.

Το ηλεκτρικό φως βρίσκεται στα 80% των αγροτικών οικισμών, ενώ η ύδρευση στο 40%.

Η παιδεία: το 70% των χωριών διαθέτουν μονοτάξια, διτάξια ή τετράξια σχολεία και μόνο ένα 30% διαθέτει εξατάξια. Στις όρεινες περιοχές

στεροϋνται δημοτικοῦ σχολείου τὰ 40% τῶν χωριῶν. Αὐτὸ εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἀντιδραστικῆς πολιτικῆς τῆς χούντας, πού τὸ 1969 ἔκλεισε ὅσα σχολεῖα εἶχαν κάτω ἀπὸ 15 μαθητές, πού πάει νὰ πεῖ ὅτι μιὰ τέτοια Κοινότητα θὰ ἀριθμοῦσε 50-70 κατοίκους καὶ γιὰ τοὺς ὁποίους ὁ δάσκαλος, σὰ μορφωμένος, χρησίμευε καὶ γιὰ γυατρὸς καὶ γιὰ γεωπόνος καὶ γιὰ γραμματικὸς. "Ὅσο γι' αὐτοὺς τοὺς μαθητές; " Ἄς ξεκινοῦν νὰ βροῦν σχολεῖο στὰ γύρω χωριά, ἂν περνάει συγκοινωνία ἔχει καλῶς, ἂν ὄχι πηγαίνουν μὲ τὰ πόδια διακινδυνεύοντας κατὰ τὴν περίοδο τοῦ χειμῶνα.

Ἀποτέλεσμα: ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀγράμματων ἀπὸ 10 χρονῶν καὶ πάνω φτάνει ἀπὸ 18% ἕως 24% τοῦ ὀρεινοῦ πληθυσμοῦ.

Τὰ χωριά μας ἐρημώνουν!!!

Μιλοῦν ἀπὸ τὰ μαῦρα τους γραφεῖα οἱ ὑπουργοὶ τῆς Ἀθήνας γιὰ ἀναδασμούς, ἀρδεύσεις, ἔργα καὶ ἀπ' τὴν ἄλλη μιλάει ἡ πραγματικότητα τῆς ὑπαίθρου. Ὀλόκληρα δάση στὸ σφυρὶ τὰ ἀγοράζουν ἔμποροι τῆς ἐπαρχίας, μεγάλα κτηνοτροφικὰ συγκροτήματα ἔχουν ἰδιοκτῆτες καὶ μεγαλέμπορους τῆς πόλης καὶ τοὺς συνεργάτες τῆς Α.Τ.Ε.

Σήμερα τὸ ἀγροτικὸ ζήτημα δὲ βρίσκεται στὴν κλασσικὴ μορφή τῆς διανομῆς τῶν τσιφλικιῶν καὶ τῆς ἀποκατάστασης τῆς μικροῦδιοκτησίας. Αὐτὸ ἐπιλύθηκε μὲ τὸ αἷμα τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ Κιλελέρ. Τὸ ἀγροτικὸ ζήτημα στὴ μοντέρνα του μορφή δημιουργήθηκε ἀπὸ τὸ μηχανισμὸ τοῦ μονωπολιακοῦ ἐπεκτατισμοῦ καὶ τῶν ὑπηρετῶν του. Τὸ ρόλο τῶν τσιφλικάδων σήμερα τὸν παίξουν τὰ ξενοδουλα ἀστικά κερδοσκοπικὰ συγκροτήματα. Ὁ ἀγρότης μόνον κατὰ τὸ νομικὸ τύπο εἶναι ἰδιοκτῆτης, στὴν πραγματικότητα ἡ ἰδιοκτησία του ἔχει ἐξαφανιστεῖ. Ἡ σημερινὴ κατάσταση γιὰ τὸν ἀγρότη εἶναι καθαρὰ ἐξουθενωτικὴ. Ὁ δρόμος τῆς προκοπῆς γιὰ τὴν Ἑλλάδα βρίσκεται μόνον στὴν προκατέβθυνση ὅπου ὁ λαὸς θὰ εἶναι πηγὴ κάθε ἐξουσίας καὶ θὰ μετέχει ἐνεργᾶ καὶ θὰ ἐλέγχει ὅλα τὰ κέντρα ἐξουσίας, ὅλα τὰ μέσα πού ἀφοροῦν τὸ μερὰ καὶ τὸ αὔριο.

Στὴν 24σέλιδη ΠΑΡΟΥΣΙΑ τοῦ Νοεμβρίου

- Ἀφιέρωμα γιὰ τὴν ἐπέτειο τοῦ Πολυτεχνείου
- Ἔρευνα γιὰ τὴν **Μέση** Παιδεία στὸ νομὸ Σερρών